

29.6.2012

8660/2012/176

Oikeusministeriö

oikeusministerio@om.fi

Lausuntopyyntö 13/69/2008, 30.3.2012

**LAPIN POLIISILAITOKSEN LAUSUNTO YHDYSKUNTASEURAAMUKSIA KOSKEVASTA
LAINSÄÄDÄNNÖN KOKONAISUUDISTUKSESTA****Muutamia seikkoja, jotka rikostorjunnan kannalta ovat erityisen kannatettavia uudistuksia/ vanhojen käytäntöjen kehittämistä:****3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset****3.1**

Yhdyskuntapalveluun ehdotetaan lisättäväksi alle 21-vuotiaana rikoksen tehneille erityinen valvonnallinen elementti, jolla pyritään tukemaan nuoren mahdollisuuksia suorittaa yhdyskuntapalvelu asianmukaisesti ja kohentamaan hänen elämänhallintaansa muiltakin osin.

Kyseessä olisi eräänlainen tehostettu yhdyskuntapalvelu tilanteissa, joissa arvioidaan, ettei tavanomainen yhdyskuntapalvelu tulisi onnistumaan tai tavanomaisen yhdyskuntapalvelun suorittaminen ei ole onnistunut.

Yhdyskuntaseuraamuksen käytön, sisällön ja tavoitteiden kannalta on erittäin tärkeää, että yksittäisen seuraamuksen tultua suoritetuksi, tuomittu ei jää yksin kantamaan ongelmiaan (myös kohdassa 3.7 hoidon lisääminen seuraamuksen täytäntöönpanossa).

Tuomitun elämäntilanteen kohentamisen kokonaisuudesta huolehtiminen on olennainen tekijä syrjäytymisen ja rikoskierteen katkaisussa.

3.5 Uusintarikollisuuden vähentämisen tavoite

Uusintarikollisuuden vähentämisen tavoite on yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanossa keskeistä.

... lähtökohtana olisi se, että olisi löydettävissä realistiset ja elämänvalmiuksia uskottavasti parantavat toiminnot, joista olisi selkeästi hyötyä niin yksilön kuin yhteisön tasolla. Keskeinen yksityiskohta olisi päihteettömyyden tukeminen.

3.9 Yhdyskuntaseuraamus sakon muuntorangaistuksena

Sakon muuntamiseen liittyvä kehittämiskeino olisi se, että rangaistusmääräysmenettelyssä

annettujen sakkojen muuntokiellosta luovutaan toistuvasti samannimikkeisiin rikoksiin syyllistyvien tapauksissa (myös 7.2 Laki rikoslain muuttamisesta, sakko voitaisiin muuntaa vain, jos henkilölle rangaistusmääräysmenettelyssä määrätään saman rangaistussäännöksen rikkomisesta neljäs tai useampi sakko vuoden kuluessa).

Tähän toimenpiteeseen liittyy rangaistusjärjestelmän uskottavuuden varmistamisen tavoite. Näillä toimenpiteillä todennäköisesti lisääntyvän muuntorangaistusmäärän vastapainoksi otettaisiin käyttöön sakkopalvelu.

4. Esityksen vaikutukset

4.1.2 Rikosten uusiminen näyttäisi olevan selvästi harvinaisempaa yhdyskuntaseuraamuksen jälkeen, kun vertailukohtana pidetään ominaisuuksiltaan samankaltaistettua vankilarangaistusta kärsinyttä rikoksenteekijäryhmää.

4.1.5 Kokonaisarvio

Sakkopalvelun käyttöönoton perusteet ovat ennen kaikkea yleisestävät. Muuntorangaistuksen käytön rajoittamisen herättämä reaktio olisi jatkuestaan saattanut nakertaa seuraamusjärjestelmän uskottavuutta laajemminkin. On lisäksi perusteltua olettaa, että sakkopalvelun avulla osalle sakoteuista kyetään tarjoamaan helpotusta päihdeongelmaan palveluun liitettyjen päihdehuolto- ja tukipalvelujen avulla. Uudistus ei ainakaan merkittävästi lisänne vankeuden käyttöä muuntorangaistuksena.

Lakiehdotuksen perusteluissa 7 LUKU: erinäiset säännökset 35§ Virka-apu.

Pykälässä säädettäisiin poliisin antamasta virka-avusta.

Edellä mainitut säännökset ovat erittäin tehokkaita myös poliisin näkökulmasta katsottuna. Kaikki se toiminta, mitä viranomaiset erikseen ja yhdessä voivat tehdä esim. nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi auttavat ennaltaehkäisevästi. Säännöksissä on painotettu myös sitä, että nuoria ei jätetä yksin ongelmiensa kanssa, kun he ovat suorittaneet yhdyskuntapalvelun, mikä on tärkeää rikoskierteen katkaisussa ja mahdollisen päihdeongelman vähentämisessä. Muuntorangaistuksen ja sakkopalvelun käyttöönotto rangaistusvaatimusmenettelyssä vaikuttaa myös positiivisesti, kun yritetään esim. lopettaa nuoren rikoksenteekijän rikoskierte. Samalla nuorelle on mahdollista tarjota muita palveluja, kuten esim. päihdehuoltoa.

Poliisin virka-avut voivat alussa lisääntyä jonkin verran (7 LUKU: erinäiset säännökset 35§ Virka-apu), mutta kokonaisuudistus vaikuttaa pitemmällä aikavälillä nuorten rikoksenteekijöiden sekä muiden syrjäytyneiden rikosten tekemisen vähenemisellä. Syrjäytyneisyyttä ei voida hoitaa tuomitsemalla kaikki rikoksenteekijät vankilaan, tässä kokonaisuudistuksessa on huomioitu tuomitun elämäntilanteen kohentamisen kokonaisuudesta huolehtiminen. Tämä on myös poliisin tavoite.

Sukupuolten välisen tasa-arvon toteutumisessa emme ole havainneet ongelmia eikä tämän esityksen mukainen lainsäädäntö toteutumista heikennä.

Poliisipäällikkö

Martti Kallio

Rikosylikomisario

Jukka Haataja